राक्षसी वा ध्रुवं यक्षी पिशाची वा भयङ्करी । तस्याः सर्व्वमिदं पापं नात्र कार्य्या विचारणा ।
यदि पश्याम तां पापां सार्थघ्नीं नैकदुःखदां । लोष्टैः पांशुभिश्चैव तृणैः काष्ठैश्च मुष्टिभिः ।
अवश्यमेव हन्यामः सार्थस्य किल कृत्यकां । दमयन्ती तु तच्छ्रुत्वा वाक्यं तेषां सुदारुणं । २५९०
ह्रीता भीता च संविग्ना प्राद्रवद्यत्र काननं । आशङ्कमाना तत्पापमात्मानं पर्य्यदेवयत् ।
अहो ममोपरि विधेः संरम्भो दारुणो महान् । नानुबध्नाति कुशलं कस्येदं कर्म्मणः फलं ।
न स्मराम्यशुभं किञ्चित्कृतं कस्यचिदण्वपि । कर्म्मणा मनसा वाचा कस्येदं कर्म्मणः फलं ।
नूनं जन्मान्तरकृतं पापमापतितं महत् । अपश्चिमामिमां कष्टामापदं प्राप्नवत्यहं ।
भर्त्तृराज्यापहरणं स्वजनाच्च पराजयः । भर्त्रा सह वियोगश्च तनयाभ्याञ्च विच्युतिः । २५९५
निर्नाथता वने वासो बहुव्यालनिषेविते । अथापरेद्युः संप्राप्ते हतशिष्टा जनास्तदा ।
देशात्तस्माद्विनिष्क्रम्य ह्यशोचन् वैशसं कृतं । भ्रातरं पितरं पुत्रं सखायञ्च नराधिप ।
अशोचत्तत्र वैदर्भी किं नु मे दुष्कृतं कृतं । योऽपि मे निर्ज्जनेऽरण्ये संप्राप्तोऽयं जनार्णवः ।
स हतो हस्तियूथेन मन्दभाग्यान्ममैव तत् । प्राप्तव्यं सुचिरं दुःखं नूनमद्यापि वै मया ।
ना प्राप्तकालो म्रियते श्रुतं वृद्धानुशासनं । या नाहमद्य मृदिता हस्तियूथेन दुःखिता । २६००
नह्यदैवकृतं किञ्चिन्नराणामिह विद्यते । न च मे बालभावेऽपि किञ्चित् पापकृतं कृतं ।
कर्म्मणा मनसा वाचा यदिदं दुःखमागतं । मन्ये स्वयम्वरकृते लोकपालाः समागताः ।
प्रत्याख्याता मया तत्र नलस्यार्थाय देवताः । नूनं तेषां प्रभावेन वियोगं प्राप्नवत्यहं ।
एवमादीनि दुःखार्त्ता सा विलप्य वराङ्गना । प्रलापानि तदा तानि दमयन्ती पतिव्रता ।
हतशेषैः सह तदा ब्राह्मणैर्व्वेदपारगैः । अगच्छद्राजशार्दूल चन्द्रलेखेव शारदी । २६०५
गच्छन्ती सा चिराद्बाला पुरमासादयन्महत् । सायाह्ने चेदिराजस्य सुबाहोः सत्यदर्शिनः ।
अथ वस्त्रार्द्धसंवीता प्रविवेश पुरोत्तमं । तां विह्वलां कृशां दीनां मुक्तकेशीममार्ज्जितां ।
उन्मत्तामिव गच्छन्तीं ददृशुः पुरवासिनः । प्रविशन्तीन्तु तां दृष्ट्वा चेदिराजपुरीं तदा ।
अनुजग्मुस्तत्र बाला ग्रामिपुत्राः कुतूहलात् । सा तैः परिवृताऽगच्छत् समीपं राजवेश्मनः ।
तां प्रासादगताऽपश्यद्राजमाता जनैर्वृतां । धात्रीमुवाच चैवैनामानयेह ममान्तिकं । २६१०
जनेन क्लिश्यते बाला दुःखिता शरणार्थिनी । तादृग्रूपञ्च पश्यामि विद्योतयति मे गृहं ।
उन्मत्तवेशा कल्याणी श्रीरिवायतलोचना । सा जनं वारयित्वा तं प्रासादतलमुत्तमं ।
आरोप्य विस्मिता राजन् दमयन्तीमपृच्छत । एवमप्यसुखाविष्टा बिभर्षि परमं वपुः ।
भासि विद्युदिवाम्भोदेषु शंस मे काऽसि कस्य वा । नहि ते मानुषं रूपं भूषणैरपि वर्ज्जितं ।
असहाया नरेभ्यश्च नोद्विजस्यमरप्रभे । तच्छ्रुत्वा वचनं तस्या भैमी वचनमब्रवीत् । २६१५
मानुषीं मां विजानीहि भर्त्तारं समनुव्रतां । सैरिन्ध्रीं जातिसम्पन्नां भुजिष्यां कामवासिनीं ।
फलमूलाशनामेकां यत्र सायंप्रतिश्रयां । असङ्ख्येयगुणो भर्त्ता माञ्च नित्यमनुव्रतः ।